

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN VĂN NĂM

**NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT
CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 HIỆN NAY**

**Chuyên ngành: Chủ nghĩa duy vật biện chứng
và duy vật lịch sử**

Mã số : 922 90 02

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ TRIẾT HỌC

HÀ NỘI - 2023

Công trình được hoàn thành tại: Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

Người hướng dẫn khoa học: **1. PGS. TS Đặng Quang Định**

2. PGS. TS Lê Trọng Tuyển

Phản biện:

.....

Phản biện:

.....

Phản biện:

.....

Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án

tiến sĩ họp tại

vào hồi giờ ngày tháng năm 20...

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện quốc gia Hà Nội
hoặc Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. The European Journal of Humanities and Social Sciences Số 1 - 2021

SOME SOLUTIONS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION IN THE SENSE OF DISCIPLINE OBSERVANCE FOR MILITARY PERSONNEL IN VIETNAMESE FORPEOPLE'S ARMY CURENTLY.

Một số giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục ý thức chấp hành kỷ luật cho quân nhân trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

2. Tạp chí Lý luận chính trị số 6 -2021

- Bồi dưỡng ý thức kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam

3. Tạp chí Lý luận chính trị tháng 5 -2022 Bản điện tử

- Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ góp phần xây dựng quân đội vững mạnh toàn diện

MỞ ĐẦU

1. Lý do lựa chọn đề tài luận án

Ý thức kỷ luật là một trong những phẩm chất nhân cách cơ bản, góp phần định hướng, hình thành thói quen, hành vi, lối sống của mỗi quân nhân theo pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Bất cứ đơn vị quân đội nào muốn có kỷ luật tốt, đòi hỏi mọi quân nhân phải có ý thức kỷ luật tự giác, nghiêm minh. Nâng cao ý thức kỷ luật của quân nhân nói chung, hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 nói riêng là có vai trò rất quan trọng, trực tiếp nâng cao nhận thức, thái độ, hành vi và lối sống của họ theo pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị, góp phần tạo sự chuyển biến vững chắc về xây dựng chính quy, quản lý kỷ luật và xây dựng đơn vị, “Mẫu mực, tiêu biểu”.

Nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò của hạ sĩ quan, binh sĩ và ý nghĩa việc chấp hành kỷ luật của họ, trong những năm qua, cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên và các cơ quan chức năng ở Quân khu 1 luôn quan tâm giáo dục, rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ. Do đó, ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 được nâng cao nên họ đã tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo, khắc phục khó khăn, quyết tâm hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 còn một số hạn chế: nhận thức về kỷ luật của một bộ số hạ sĩ quan, binh sĩ chưa toàn diện, chưa sâu sắc và chưa vững chắc; cá biệt có một số hạ sĩ quan, binh sĩ có thái độ chưa tốt trong chấp hành kỷ luật; chưa quyết tâm cao trong việc tu dưỡng, rèn luyện, không dám đấu tranh với hành vi vi phạm kỷ luật của đồng chí, đồng đội; tình hình kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ mặc dù đã có nhiều chuyển biến tích cực, song vẫn còn những vụ vi phạm kỷ luật mắc phải tệ nạn xã hội, đi lại tự do, tùy tiện,... làm ảnh hưởng tới truyền thống, sức mạnh chiến đấu của Quân khu 1 nói riêng, sức mạnh Quân đội nhân dân Việt Nam nói chung. Những hạn chế trên đang đặt ra vấn đề cần phải có sự nghiên cứu tiếp cận dưới góc độ triết học để có giải pháp đồng bộ nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Những năm tới, tình hình thế giới, khu vực và trong nước, bên cạnh những yếu tố thuận lợi, tích cực là cơ bản, còn có những yếu tố tiêu cực tác động, cản trở quá trình xây dựng, giữ vững kỷ cương phép nước nói chung, chấp hành kỷ luật quân đội của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 nói riêng. Yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội nói chung, Quân khu 1 nói riêng trong tình hình mới đòi hỏi việc chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ phải tuân thủ nhiều quy tắc, quy định có tính chặt chẽ, nghiêm minh hơn, nhất là kỷ luật hiệp đồng quân binh chủng khi tác chiến trong chiến tranh có sử dụng vũ khí công nghệ cao. Đặc biệt, trước yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, nâng cao chất lượng tổng hợp và sức

mạnh chiến đấu đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của cách mạng trong giai đoạn mới, việc nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ trong Quân đội, trong đó có hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là vấn đề có tính cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn.

Từ những lý do trên, nghiên cứu sinh chọn vấn đề ***“Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay”*** làm đề tài nghiên cứu của luận án.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục đích

Làm rõ một số vấn đề lý luận về ý thức kỷ luật, nâng cao ý thức kỷ luật và đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1, luận án đề xuất giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

Nhiệm vụ

- Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án.
- Luận giải làm rõ một số vấn đề về ý thức kỷ luật và nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.
- Đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật và xác định một số vấn đề đặt ra từ thực trạng đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.
- Đề xuất giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài luận án

Đối tượng nghiên cứu:

Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Phạm vi nghiên cứu:

- Phạm vi nội dung: Luận án tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận về nâng cao ý thức kỷ luật, thực trạng ý thức kỷ luật và giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.
- Phạm vi khảo sát: Luận án tập trung khảo sát thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở một số đơn vị thuộc Quân khu 1 (Sư đoàn 3; Sư đoàn 346; Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh Bắc Giang; Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Lạng Sơn).
- Phạm vi thời gian: Các số tư liệu, số liệu phục vụ cho khảo sát, đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 giới hạn từ năm 2015 đến nay (gắn với thời điểm tiến hành Đại hội Đảng các cấp ở Quân khu 1 nhiệm kỳ 2015 - 2020).

4. Cơ sở lý luận, thực tiễn và phương pháp nghiên cứu

Cơ sở lý luận

Cơ sở lý luận của luận án là quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về vấn đề con người; về ý thức, ý thức xã hội và vai trò ý thức, tinh thần trong xây dựng quân đội.

Cơ sở thực tiễn

Thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; các tài liệu tổng kết, số liệu thống kê của các cơ quan, đơn vị thuộc Quân khu 1 về giáo dục, rèn luyện kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ; kết hợp với kết quả điều tra, khảo sát thực tế của tác giả về thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ của một số đơn vị ở Quân khu 1 những năm qua.

Phương pháp nghiên cứu Luận án sử dụng hệ thống phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và duy lịch sử; ngoài ra, luận án sử dụng phương pháp nghiên cứu chuyên ngành và liên ngành như: Khái quát hóa, trừu tượng hóa, lịch sử và lôgic, phân tích và tổng hợp, thống kê, so sánh, điều tra xã hội học bằng phiếu điều tra (198 phiếu điều tra xã hội học đối với sĩ quan; 320 phiếu điều tra xã hội học đối với hạ sĩ quan, binh sĩ), trao đổi, phương pháp chuyên gia,...

5. Những đóng góp mới của luận án

Luận giải làm rõ quan niệm về nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Phân tích, luận giải những nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Đề xuất được một số giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

Ý nghĩa lý luận: Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần làm rõ thêm một số vấn đề lý luận, thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay dưới góc độ triết học.

Ý nghĩa thực tiễn: Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần cung cấp cơ sở lý luận, thực tiễn giúp cấp ủy, chỉ huy các cấp của Quân khu 1 trong lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Luận án có thể góp phần trong công tác quản lý hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 cũng như trong nghiên cứu, giảng dạy, giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các cơ quan, đơn vị và nhà trường trong quân đội.

7. Kết cấu của đề tài luận án

Gồm: Mở đầu, 4 chương (10 tiết), kết luận, danh mục công trình của tác giả công bố liên quan đến đề tài luận án, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC TIÊU BIỂU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1.1. Nhóm công trình khoa học tiêu biểu nghiên cứu liên quan đến lý luận nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Tiêu biểu là những công trình sau: Nguyễn Văn Tuấn, *Nâng cao tính tự giác chấp hành kỷ luật của chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*; Đinh Hùng Tuấn, *Cơ sở tâm lý học của củng cố và nâng cao tính kỷ luật của các tập thể quân sự bộ đội Đặc Công*; Nguyễn Ngọc Phú, *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về kỷ luật quân sự*; Lê Quang Hòa, *Kỷ luật quân đội và trách nhiệm của người chỉ huy*; Đào Duy Tấn, *Những đặc điểm quá trình hình thành ý thức pháp luật của Việt Nam hiện nay*; Nguyễn Thị Thúy Vân, *Lôgic khách quan của quá trình hình thành và phát triển ý thức pháp luật ở Việt Nam*; Nguyễn Trọng Linh, *Nâng cao chất lượng giáo dục pháp luật cho hạ sĩ quan chiến sĩ ở sư đoàn bộ binh hiện nay*; Nguyễn Văn Long, *Lệ làng truyền thống với việc hình thành ý thức pháp luật cho nông dân Việt Nam trong thời kỳ đổi mới*; Lê Văn Lâm, *Bồi dưỡng, rèn luyện ý thức kỷ luật quân sự của học viên đào tạo sĩ quan ở các nhà trường trong quân đội hiện nay*; Đào Văn Minh, *Phát triển ý thức pháp luật của trung đội trưởng bộ binh trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*. Dưới các góc độ tiếp cận khác nhau, những công trình trên đã đưa ra quan niệm, cấu trúc, vai trò của kỷ luật, pháp luật, ý thức kỷ luật, ý thức pháp luật, cũng như con đường, cách thức hình thành, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật. Đây là cơ sở để luận án kế thừa trong việc luận giải quan niệm về kỷ luật, ý thức kỷ luật, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 và những nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

1.1.2. Nhóm công trình khoa học tiêu biểu nghiên cứu liên quan đến thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay

Tiêu biểu là những công trình sau: Nguyễn Thanh Long, *Phân tích mâu thuẫn trong quá trình củng cố và tăng cường kỷ luật của Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*; Đào Trí Úc, *Xây dựng ý thức và lối sống theo pháp luật*; Lê Quang Thà, *“Nâng cao chất lượng quản lý, giáo dục, rèn luyện kỷ luật hạ sĩ quan - binh sĩ ở Học viện Chính trị quân sự hiện nay”*; Nguyễn Xuân Trường, *“Về tình hình tự tử, tự sát trong lực lượng vũ trang Quân khu 1 - Nguyên nhân và giải pháp khắc phục”*; Nguyễn Đình Thắng, *“Hiện tượng tự tử, tự sát ở các đơn vị trong quân đội - Thực trạng và giải pháp ngăn chặn”*; Phạm Đình Duyên, *“Nguyên nhân vi phạm kỷ luật ở hạ sĩ quan, binh sĩ - dưới góc nhìn của Tâm lý học quân sự”*; Đỗ Mạnh Hòa, *Nâng cao ý*

thức chấp hành kỷ luật của quân nhân ở đơn vị cơ sở Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay; Phạm Hồng Hương, “Tăng cường công tác giáo dục, quản lý kỷ luật trong quân đội”; Nguyễn Văn Quang, “Sự đoàn 3 đẩy mạnh công tác phổ biến, giáo dục pháp luật”. Những công trình tiêu biểu trên đã căn cứ vào những tiêu chí nhất định để đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật, ý thức pháp luật của từng khách thể ở từng phạm vi nhất định. Các công trình đã đánh giá một cách toàn diện cả những ưu điểm và hạn chế, đồng thời cũng chỉ nguyên nhân của những ưu điểm, hạn chế về ý thức kỷ luật, ý thức pháp luật của từng khách thể. Đây là cơ sở để luận án kế thừa trong việc xác định tiêu chí, nội dung đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 và rút ra một số vấn đề đặt ra đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

1.1.3. Nhóm công trình khoa học tiêu biểu nghiên cứu liên quan đến giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay

Tiêu biểu là những công trình sau: Phạm Minh Thụ, *Sử dụng tổng hợp các phương pháp giáo dục thói quen hành vi kỷ luật cho học viên sĩ quan ở các trường đại học quân sự*; Đặng Thế Vinh, “*Phổ biến, giáo dục, thực hiện pháp luật trong phòng ngừa hiện tượng tự tử, tự sát ở các đơn vị quân đội hiện nay*”; Hoàng Hữu Thế, “*Tình trạng vi phạm kỷ luật nghiêm trọng trong lực lượng vũ trang Quân khu 2, dự báo xu hướng diễn biến, giải pháp ngăn ngừa và khắc phục*”; Đào Huy Hiệp, *Phát triển văn hóa kỷ luật cho chiến sĩ ở các đơn vị cơ sở trong quân đội hiện nay*; Đỗ Mạnh Hòa, *Nghiên cứu giải pháp ngăn chặn hiện tượng tự tử, tự sát, tự thương trong quân đội hiện nay*; Bùi Đăng Đoàn, Nguyễn Đăng Lợi, “*Biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục ý thức kỷ luật cho thanh niên mới nhập ngũ ở đơn vị cơ sở hiện nay*”; Phan Văn Giang, “*Tăng cường kỷ luật, kỷ cương, nâng cao sức mạnh của quân đội, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ*”; Đỗ Hồng Quảng, *Nâng cao chất lượng giáo dục kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở đơn vị cơ sở Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*; Nguyễn Ngọc Lê, “*Nâng cao ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội ở Quân khu 5*”. Những công trình khoa học tiêu biểu trên đã đưa ra hệ thống giải pháp tương đối toàn diện để xây dựng, giáo dục, bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật từng lớp khách thể cụ thể. Đây là cơ sở để luận án kế thừa trong việc đề xuất và luận giải hệ thống giải pháp cơ bản nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

1.2. KHÁI QUÁT GIÁ TRỊ CỦA CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ TỔNG QUAN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ LUẬN ÁN TẬP TRUNG NGHIÊN CỨU

1.2.1. Khái quát giá trị của các công trình khoa học đã tổng quan đối với luận án

Một là, các công trình khoa học tiêu biểu đã luận giải, làm rõ một số vấn đề lý luận liên quan đến lý luận về ý thức kỷ luật, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan,

binh sĩ ở Quân khu 1. Qua các công trình khoa học tiêu biểu liên quan, quan niệm kỷ luật, ý thức kỷ luật đã được định nghĩa với những nội hàm khác nhau. Dưới các góc độ nghiên cứu và bằng cách tiếp cận hệ thống - cấu trúc, phương pháp liệt kê, các công trình khoa học đã đưa ra cấu trúc của ý thức kỷ luật; đồng thời chỉ ra vai trò của ý thức kỷ luật trong quá trình hoàn thiện nhân cách, lối sống của từng đối tượng khách thể cụ thể mà các công trình hướng đến nghiên cứu. Nhiều công trình đã bàn đến và đưa ra quan niệm về bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật với những nội hàm khác nhau. Bên cạnh đó, các công trình nghiên cứu có liên quan đưa ra quan niệm về bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật gắn với đối tượng khách thể cụ thể ở các cơ quan, đơn vị trong toàn quân. Các công trình khoa học tiêu biểu liên quan đã có những luận giải khác nhau về cách thức, con đường liên quan đến nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật.

Hai là, các công trình khoa học tiêu biểu đã luận giải, làm rõ một số vấn đề liên quan đến thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Các công trình đều đánh giá một cách toàn diện cả mặt tích cực và hạn chế về ý thức kỷ luật, xây dựng, rèn luyện, bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật; đồng thời chỉ ra những nguyên nhân của ưu điểm, hạn chế về ý thức kỷ luật của từng khách thể. Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật, xây dựng, rèn luyện, bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật, các công trình có liên quan đến đề tài đã phát hiện ra những bất cập cần phải khắc phục để xây dựng, rèn luyện, bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật.

Ba là, các giải pháp mà các công trình khoa học có liên quan đến đề tài đã đề xuất nhiều giải pháp có tính khả thi là căn cứ quan trọng để luận án kế thừa đề xuất giải pháp phù hợp, tránh sự trùng lặp nhiều hệ thống giải pháp toàn diện liên quan đến giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài dưới góc độ tiếp cận chuyên biệt của từng khoa học đã đề ra những giải pháp khác nhau nhằm xây dựng, rèn luyện, bồi dưỡng, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật gắn với đặc thù của từng lớp khách thể mà đề tài nghiên cứu. Theo đó, hệ thống các giải pháp đã chủ yếu được đề xuất là từ công tác giáo dục kỷ luật, công tác quản lý, phát huy vai trò của các chủ thể, xây dựng môi trường... Dưới góc độ tiếp cận của các khoa học chuyên ngành ngoài triết học, hệ thống giải pháp được đề xuất và luận giải của các công trình nghiên cứu đã được công bố có liên quan đến đề tài là các giải pháp mang tính cụ thể.

1.2.2. Những vấn đề luận án tập trung nghiên cứu

Một là, về mặt lý luận, luận án nghiên cứu làm rõ quan niệm ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; quan niệm và những nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Luận giải lý luận về nâng cao ý thức kỷ luật dưới góc độ triết học đòi hỏi phải chỉ ra bản chất, cấu trúc của ý thức kỷ luật; quan niệm và nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật. Những nội dung trên là cơ sở lý luận khoa học để nhận diện những biểu hiện về mặt thực tiễn, qua đó xây dựng các giải pháp có tính khả thi cao nhằm nâng cao ý thức kỷ luật. Thực tiễn giáo dục, rèn luyện đội ngũ hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 phát triển toàn diện, nâng cao ý thức kỷ luật của họ hiện nay đang đặt ra những đòi hỏi phải khái quát lý luận về ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Mặt khác, qua tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài, chưa có công trình nào nghiên cứu một cách trực tiếp, toàn diện về quan niệm ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 dưới góc độ triết học. Cũng qua tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài, chưa có công trình nào nghiên cứu về quan niệm và nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 dưới góc độ triết học với tính cách là một quá trình tự thân vận động, phát triển tuân theo tính quy luật nội tại. Vì vậy, từ đòi hỏi của thực tiễn và việc chưa có công trình nghiên cứu, luận án làm rõ quan niệm và những nhân tố quy định nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Hai là, về mặt thực tiễn, luận án khảo sát, đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay; trên cơ sở đó chỉ rõ vấn đề đặt ra từ thực trạng đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

Qua tổng quan các công trình nghiên cứu đã được công bố liên quan đến đề tài cho thấy, chưa có công trình nào nghiên cứu về thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Bên cạnh đó, việc chỉ rõ những vấn đề đặt ra từ thực trạng đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay cũng chưa có công trình khoa học nào nghiên cứu. Vì vậy, xuất phát từ đòi hỏi của thực tiễn và việc chưa có công trình khoa học khảo sát, đánh giá thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 và vấn đề đặt ra từ thực trạng đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay là vấn đề đặt ra để luận án tiếp tục giải quyết.

Ba là, về các giải pháp, trên cơ sở kết quả nghiên cứu về mặt lý luận và thực tiễn, luận án nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Để nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay cần phải thực hiện hệ thống giải pháp toàn diện trên cơ sở phân tích lý luận và thực tiễn. Thực tiễn giáo dục, rèn luyện đội ngũ hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 phát triển toàn diện, nâng cao ý thức kỷ luật của họ đang đòi hỏi phải xây dựng một hệ thống giải pháp toàn diện, có tính khả thi cao nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Mặt khác, qua tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài, chưa có công trình nào đề xuất và luận

giải một cách hệ thống giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Vì vậy, xuất phát từ đòi hỏi của thực tiễn và việc chưa có công trình khoa học nào đề xuất giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay là vấn đề đặt ra để luận án tiếp tục giải quyết.

Kết luận chương 1

Ý thức kỷ luật là một vấn đề đã được sự quan tâm nghiên cứu của nhiều nhà khoa học với nhiều góc độ tiếp cận. Các công trình khoa học có liên quan đến lý luận, thực trạng và giải pháp nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay với nhiều cách tiếp cận nghiên cứu từ các góc độ khác nhau và bước đầu đề cập đến một số nội dung như: quan niệm, vai trò kỷ luật; quan niệm, cấu trúc, vai trò của ý thức kỷ luật của từng đối tượng khách thể cụ thể. Trên cơ sở đó, các công trình đã đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp giáo dục, rèn luyện, bồi dưỡng, nâng cao ý thức kỷ luật của từng khách thể nghiên cứu.

Tuy nhiên, cho đến nay chưa có công trình khoa học nào đi sâu nghiên cứu một cách cơ bản, có hệ thống, chuyên sâu dưới góc độ triết học vấn đề “Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay”. Chính vì vậy, việc lựa chọn hướng nghiên cứu của tác giả về đề tài luận án “Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay” là hoàn toàn mới, không trùng lặp với các công trình khoa học đã được công bố.

Chương 2

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1

2.1. QUAN NIỆM VỀ Ý THỨC KỶ LUẬT VÀ NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1

2.1.1. Kỷ luật của Quân đội nhân dân Việt Nam và quan niệm ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

2.1.1.1. Kỷ luật của Quân đội nhân dân Việt Nam

Kỷ luật là toàn bộ những quy định, quy tắc của một tổ chức, bắt buộc mọi thành viên trong tổ chức đó phải chấp hành, nhằm đảm bảo cho mọi tổ chức cũng như xã hội tồn tại và phát triển theo một trật tự thống nhất.

Kỷ luật của Quân đội nhân dân Việt Nam là kỷ luật của quân đội kiểu mới, bao gồm tổng thể những điều luật của Hiến pháp, pháp luật Nhà nước; điều lệnh, điều lệ, chế độ, quy định của Quân đội; chỉ thị, mệnh lệnh của người chỉ huy và điều lệ, quy chế, quy định của các tổ chức trong Quân đội, bắt buộc quân nhân và tập thể quân

nhân phải chấp hành tự giác, nghiêm minh, nhằm tạo ra sự thống nhất cao về nhận thức và hành động của Quân đội trong mọi hoạt động.

Kỷ luật của Quân đội nhân dân Việt Nam là kỷ luật của quân đội kiểu mới, mang bản chất giai cấp công nhân; bao gồm nhiều chế tài khác nhau; bắt buộc quân nhân và tập thể quân nhân phải chấp hành tự giác, nghiêm minh, nhằm tạo ra sự thống nhất cao về nhận thức và hành động của Quân đội trong mọi hoạt động.

2.1.1.2. Quan niệm ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Ý thức là một hiện tượng tâm lý - xã hội có kết cấu rất phức tạp bao gồm nhiều yếu tố khác nhau có quan hệ chặt chẽ với nhau. Có thể chia cấu trúc của ý thức theo hai chiều: Theo chiều dọc, ý thức bao gồm các yếu tố như tự ý thức, tiềm thức, vô thức; theo chiều ngang, ý thức bao gồm các yếu tố như tri thức, tình cảm, niềm tin, lý trí, ý chí..., được biểu hiện ở nhận thức, thái độ và hành vi của con người. Luận án tiếp cận, nghiên cứu ý thức kỷ luật theo chiều ngang. Theo đó, có thể hiểu, *ý thức kỷ luật là sự phản ánh những quy định hay mệnh lệnh, chỉ thị của tổ chức, bắt buộc mọi thành viên của tổ chức đó phải chấp hành, được biểu hiện ở nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành của thành viên đối với những quy định, mệnh lệnh, chỉ thị của tổ chức.*

Hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là những quân nhân Quân đội nhân dân Việt Nam, mang quân hàm từ binh nhì đến thượng sĩ, có tuổi đời còn trẻ, đang thực hiện nhiệm vụ ở các đơn vị thuộc Quân khu 1 theo Luật Nghĩa vụ quân sự. Hạ sĩ quan và binh sĩ ở Quân khu 1 có một số đặc điểm như sau: *Một là*, có tuổi đời còn trẻ, chưa có sự ổn định vững chắc về tâm, sinh lý trong chấp hành pháp luật, kỷ luật; *Hai là*, có cơ cấu đa dạng, phong phú, nhưng chủ yếu xuất thân từ nông thôn, dân tộc thiểu số chiếm đa số; *Ba là*, đa số được sinh ra và lớn lên trong thời kỳ đổi mới toàn diện đất nước, kinh tế - xã hội của đất nước có sự phát triển, nhưng điều kiện hoàn cảnh gia đình của nhiều quân nhân còn nhiều khó khăn; *Bốn là*, được biên chế, quản lý chặt chẽ, thực hiện nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu bảo vệ vùng sáu tỉnh phía Bắc Việt Nam.

Từ những phân tích trên, có thể quan niệm: *Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là sự phản ánh thực tiễn kỷ luật quân sự ở Quân khu, được biểu hiện ở nhận thức kỷ luật, thái độ kỷ luật, hành vi chấp hành của hạ sĩ quan, binh sĩ đối với Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, điều lệnh, điều lệ, chế độ, quy định của Quân đội, chỉ thị, mệnh lệnh của người chỉ huy.*

Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 được cấu thành bởi các yếu tố sau:

Một là, nhận thức về kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Đây là yếu tố tiền đề để hình thành, phát triển, nâng cao ý thức kỷ luật của họ; là toàn bộ những hiểu biết của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 về kỷ luật của Quân đội.

Hai là, thái độ kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Đó là trạng thái tình cảm, niềm tin và ý chí chấp hành đối với kỷ luật, mà cụ thể là chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; các chế độ, nền nếp, quy định của kỷ luật quân đội và đơn vị; quy định của người chỉ huy và các tổ chức trong Quân khu. Thái độ kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 được thể hiện ở tình cảm của họ đối với pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị; ở niềm tin của họ đối với pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị; ở ý chí chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ.

Ba là, hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Đây là yếu tố biểu hiện ra bên ngoài của nhận thức và thái độ kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là những hành vi kỷ luật tích cực, tự giác, nghiêm minh; được xã hội, quân đội thừa nhận và được Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước; điều lệnh, điều lệ, chế độ quy định của Quân đội và đơn vị; chỉ thị, mệnh lệnh của người chỉ huy; điều lệ, quy định của các tổ chức trong Quân khu bảo vệ.

2.1.1.3. Tiêu chí cơ bản đánh giá ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Một là, mức độ nhận thức của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 về Hiến pháp và pháp luật Nhà nước, điều lệnh, điều lệ, chế độ, quy định trong Quân đội.

Hai là, thái độ của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 đối với kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị.

Ba là, sự chuyển biến về hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong thực hiện nhiệm vụ, sinh hoạt đời thường.

2.1.2. Quan niệm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là quá trình làm cho nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của họ ngày càng tốt hơn, sâu sắc hơn, góp phần phát triển hoàn thiện nhân cách quân nhân sống và việc theo Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị, để xây dựng đơn vị, Quân khu ngày càng vững mạnh toàn diện.

Từ cách tiếp cận trên, có thể quan niệm: *Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là quá trình tương tác hợp quy luật giữa các chủ thể làm chuyển biến nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ngày càng tốt hơn, góp phần phát triển hoàn thiện nhân cách người quân nhân sống và làm việc theo Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị.*

Mục đích nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là làm chuyển biến nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ngày

càng tốt hơn, góp phần phát triển hoàn thiện nhân cách quân nhân sống và việc theo pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị.

Chủ thể nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 bao gồm chủ thể lãnh đạo, chỉ đạo là cấp ủy, tổ chức đảng; chủ thể chỉ huy, quản lý là người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên các cấp; chủ thể tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn là cơ quan chức năng như cơ quan tham mưu, cơ quan chính trị; chủ thể tham gia là hội đồng quân nhân và các tổ chức quần chúng ở Quân khu. hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 vừa là khách thể, vừa là chủ thể tự giáo dục, tự rèn luyện, tự tổ chức thực tiễn nâng cao ý thức kỷ luật. Ngoài ra, còn có sự phối hợp của các tổ chức, các lực lượng của địa phương nơi đóng quân và gia đình người thân.

Chủ thể lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là các cấp ủy, tổ chức đảng các cấp, trực tiếp là đảng ủy trung đoàn, tiểu đoàn, chi ủy, chi bộ đại đội ở đơn vị cơ sở.

Chủ thể chỉ huy, quản lý nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là người chỉ huy và chính ủy, chính trị viên các cấp ở đơn vị cơ sở của Quân khu.

Chủ thể tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là các cơ quan chức năng, chủ yếu và trực tiếp là cơ quan tham mưu, cơ quan chính trị trung đoàn, vừa có vai trò tham mưu cho cấp ủy, người chỉ huy, vừa có vai trò chỉ đạo, hướng dẫn các đơn vị thực hiện công tác giáo dục, rèn luyện bộ đội chấp hành kỷ luật.

Chủ thể tham gia nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 bao gồm hội đồng quân nhân, các tổ chức quần chúng; các tổ chức, các lực lượng của địa phương nơi đóng quân, gia đình người thân.

Nội dung nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Căn cứ vào những yếu tố cấu thành ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1, nội dung nâng cao ý thức kỷ luật của họ bao gồm:

Thứ nhất, giáo dục nâng cao nhận thức của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 về kỷ luật.

Thứ hai, nâng cao thái độ của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 đối với kỷ luật.

Thứ ba, tạo sự chuyển biến hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Phương thức nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Thứ nhất, thông qua thực hiện các hình thức, biện pháp giáo dục chính trị, giáo dục pháp luật, kỷ luật tại đơn vị; *Thứ hai*, thông qua thực hiện chế độ chính quy, chế độ học tập, công tác và sinh hoạt hàng ngày của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; *Thứ ba*, thông qua huấn luyện quân sự và các hình thức, biện pháp tự giáo dục, tự rèn luyện của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; *Thứ tư*, thông qua thực hiện các cuộc

vận động, các phong trào thi đua quyết thắng; xây dựng môi trường văn hoá trong đơn vị; khen thưởng, xử phạt; tổ chức các diễn đàn thanh niên, tọa đàm, giải đáp thắc mắc; phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người cán bộ đứng đầu đơn vị để nâng cao nhận thức, thái độ, hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

2.2. NHÂN TỐ QUY ĐỊNH NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1

2.2.1. Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chịu quy định bởi nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể

Nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể là một trong những nhân tố cơ bản quy định nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Trước hết, nhận thức của các chủ thể là cơ sở tạo ra sức mạnh tổng hợp trong việc định hướng, hướng dẫn, chỉ đạo các hoạt động thực tiễn đối với quá trình nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể là nhân tố cơ bản quan trọng hàng đầu quyết định đến nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Vì vậy, để nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 cần phải có giải pháp nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể.

2.2.2. Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chịu quy định bởi nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật

Nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là một trong những nhân tố cơ bản quy định nâng cao ý thức kỷ luật của họ. Nội dung giáo dục, rèn luyện kỷ luật phù hợp với đặc điểm của hạ sĩ quan, binh sĩ, tình hình nhiệm vụ của đơn vị quy định kết quả nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật quy định hiệu quả củng cố, nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 đối với pháp luật của Nhà nước; các chế độ, nền nếp, quy định của kỷ luật quân đội và đơn vị; quy định của người chỉ huy và các tổ chức trong Quân khu. Sự thống nhất giữa nội dung với hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật quy định tính hiệu quả bền vững trong nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

2.2.3. Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chịu quy định bởi môi trường văn hóa kỷ luật ở đơn vị

Môi trường văn hóa kỷ luật ở đơn vị là một trong những nhân tố cơ bản quy định kết quả nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Môi trường văn hóa kỷ luật ở Quân khu 1 được cấu thành bởi nhiều yếu tố, bao gồm: Hệ giá trị văn hóa kỷ luật, mối quan hệ văn hóa kỷ luật, hoạt động thực tiễn kỷ luật và các thiết chế văn hóa kỷ luật. Các yếu tố này có mối quan hệ chặt chẽ với nhau và

mỗi yếu tố có vai trò quy định nhất định đến từng mặt, từng nội dung và toàn bộ quá trình nâng cao ý thức của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Hệ giá trị văn hóa kỷ luật ở đơn vị quy định kết quả nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Các mối quan hệ văn hóa kỷ luật diễn ra trong môi trường văn hóa kỷ luật ở Quân khu 1 là cơ sở hiện thực để nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ. Hoạt động thực tiễn kỷ luật ở Quân khu 1 là cơ sở động lực, tiêu chuẩn kiểm tra hiệu quả nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ. Hệ thống các thiết chế văn hóa kỷ luật trong môi trường văn hóa kỷ luật ở Quân khu 1 quy định đến kết quả nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ.

2.2.4. Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chịu quy định bởi nhân tố chủ quan của họ

Nhân tố chủ quan của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là nhân tố trực tiếp quy định kết quả nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của họ. Thực chất tính quy định này là quá trình hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 thể hiện vai trò chủ thể tự nâng cao, biến quá trình nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật mang tính khách quan thành nhu cầu chủ quan, tự nâng cao của chính họ. Trong quá trình này, các yếu tố cấu thành nhân tố chủ quan của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trực tiếp tham gia vào nâng cao nhận thức, thái độ chấp hành kỷ luật; chuyển hóa nhận thức, thái độ chấp hành kỷ luật thành thói quen, hành vi chấp hành trong thực tiễn theo Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị.

Kết luận chương 2

Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là sự phản ánh thực tiễn kỷ luật quân sự ở Quân khu, được biểu hiện ở nhận thức kỷ luật, thái độ kỷ luật và hành vi chấp hành của hạ sĩ quan, binh sĩ đối với Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, điều lệnh, điều lệ, chế độ, quy định của Quân đội, chỉ thị, mệnh lệnh của người chỉ huy, điều lệ của các tổ chức trong Quân khu mà hạ sĩ quan, binh sĩ là thành viên. Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 được cấu thành bởi các yếu tố như: nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật. Các yếu tố này có mối quan hệ là cơ sở, tiền đề cho nhau, tạo nên tính hoàn chỉnh của ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là quá trình tương tác hợp quy luật giữa các chủ thể tác động vào nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ, làm cho các yếu tố này ngày càng được nâng cao hơn, góp phần phát triển hoàn thiện nhân cách người hạ sĩ quan, binh sĩ sống và việc theo Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Đây là

quá trình được diễn ra có mục đích; dưới sự tương tác của các chủ thể tác động và chủ thể tự nâng cao; có sự tham gia của nhiều tổ chức, lực lượng; được thực hiện với những nội dung cụ thể; được tiến hành thông qua những hình thức, biện pháp đa dạng, phong phú.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chịu sự quy định bởi nhiều nhân tố, trong đó, cơ bản nhất là chịu sự quy định bởi nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể; nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ; môi trường văn hóa kỷ luật ở đơn vị; nhân tố chủ quan của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Mỗi nhân tố có vị trí, vai trò, nội dung quy định khác nhau đến nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Chương 3

THỰC TRẠNG Ý THỨC KỶ LUẬT VÀ MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 HIỆN NAY

3.1. THỰC TRẠNG Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 HIỆN NAY

3.1.1. Ưu điểm và nguyên nhân của ưu điểm về ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

** Ưu điểm*

Một là, đại đa số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 đã có nhận thức cơ bản, đầy đủ, toàn diện về Hiến pháp và pháp luật của Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị.

Hai là, thái độ kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 có sự chuyển biến tích cực và củng cố vững chắc.

Ba là, hành vi chấp hành kỷ luật của đại đa số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 có nhiều chuyển biến tích cực, tự giác và nghiêm minh.

** Nguyên nhân ưu điểm*

Một là, đa số các chủ thể có nhận thức đúng, trách nhiệm cao, tích cực, sáng tạo trong các hoạt động giáo dục, rèn luyện, nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Hai là, chất lượng giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 ngày càng hiệu quả.

Ba là, môi trường văn hóa kỷ luật ở Quân khu 1 được quan tâm xây dựng đồng bộ, tích cực, lành mạnh.

Bốn là, đại đa số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 tích cực tự giác tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu vươn lên hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

3.1.2. Hạn chế và nguyên nhân của hạn chế về ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

*** Hạn chế**

Một là, nhận thức về kỷ luật của một số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chưa toàn diện, chưa sâu sắc và chưa vững chắc.

Hai là, thái độ của một số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 đối với kỷ luật còn hời hợt, mờ nhạt.

Ba là, một số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chấp hành kỷ luật chưa nghiêm, chưa tự giác, vẫn còn hiện tượng vi phạm kỷ luật.

*** Nguyên nhân hạn chế**

Một là, nhận thức, trách nhiệm của một số cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp trong giáo dục, rèn luyện, nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chưa đầy đủ, chưa sâu sắc.

Hai là, công tác giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 có đơn vị, có thời điểm chưa được quan tâm đúng mức, chất lượng chưa cao.

Ba là, môi trường văn hóa kỷ luật ở Quân khu 1 có đơn vị, có nội dung chưa được xây dựng đồng bộ và chưa phát huy tốt vai trò trong giáo dục, rèn luyện, nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Bốn là, một số hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chưa tự giác tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu tự giáo dục, tự rèn luyện, nâng cao ý thức kỷ luật.

3.2. MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ THỰC TRẠNG ĐỐI VỚI NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 HIỆN NAY

Một là, vấn đề về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay đang nảy sinh mâu thuẫn giữa yêu cầu cao về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1, trong khi nhận thức, trách nhiệm của một số chủ thể còn bộc lộ hạn chế nhất định. Mâu thuẫn này từ thực trạng đã đặt ra vấn đề về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

Hai là, vấn đề về nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay đang nảy sinh sự bất cập giữa yêu cầu ngày càng cao về nhận thức, thái độ, hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong khi chất lượng giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ còn một số hạn chế, bất cập về nội dung, hình thức và phương pháp. Mâu thuẫn này từ thực trạng đã đặt ra vấn đề về nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

Ba là, vấn đề về xây dựng và phát huy vai trò của môi trường văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay đang nảy sinh sự bất cập giữa yêu cầu phát huy vai trò của môi trường văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong khi môi trường văn hóa kỷ luật ở một số đơn vị còn thiếu đồng bộ, hiệu quả hoạt động của hệ thống thiết chế văn hóa không cao. Mâu thuẫn này từ thực trạng đã đặt ra vấn đề về xây dựng và phát huy vai trò của môi trường văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

Bốn là, vấn đề về phát huy tính tự giác trong tự giáo dục, tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay đang nảy sinh sự bất cập giữa yêu cầu phát huy tính tự giác trong tự giáo dục, tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong khi một số hạ sĩ quan, binh sĩ còn có biểu hiện dựa dẫm, ỷ lại, thiếu cố gắng, phân đầu cảm chừng. Mâu thuẫn này từ thực trạng đã đặt ra vấn đề về phát huy tính tự giác trong tự giáo dục, tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

Kết luận chương 3

Trong những năm qua, nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 có nhiều chuyển biến tiến bộ, góp phần giảm thiểu các vụ việc vi phạm kỷ luật ở đơn vị. Tuy nhiên, ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay vẫn còn những hạn chế: nhận thức về kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 có nội dung chưa toàn diện và chưa sâu sắc; tình cảm, niềm tin kỷ luật còn hời hợt, mờ nhạt; ý chí và hành vi chấp hành kỷ luật chưa thật sự vững chắc, có biểu hiện cơ hội, cảm chừng... Những hạn chế về ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay là do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan dẫn tới. Từ thực trạng ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu trong những năm qua, có một số vấn đề đặt ra đòi hỏi quá trình nâng cao ý thức kỷ luật của

hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay cần phải xem xét, giải quyết thấu đáo, trong đó cần tập trung vào một số vấn đề cơ bản như: vấn đề về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; vấn đề về nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; vấn đề về xây dựng và phát huy vai trò của môi trường văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; vấn đề về phát huy tính tự giác trong tự giáo dục, tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Chương 4

GIẢI PHÁP NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 HIỆN NAY

4.1. NÂNG CAO NHẬN THỨC VÀ PHÁT HUY VAI TRÒ, TRÁCH NHIỆM CỦA CÁC CHỦ THỂ ĐỐI VỚI NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 HIỆN NAY

4.1.1. Nâng cao nhận thức của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Một là, nâng cao nhận thức của các chủ thể về vai trò của kỷ luật, ý thức kỷ luật.

Hai là, nâng cao nhận thức của các chủ thể về vai trò và tính cấp thiết phải nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Ba là, nâng cao nhận thức của các chủ thể về chức trách, nhiệm vụ của mình trong nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

4.1.2. Phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Một là, phát huy vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp trong lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Hai là, phát huy vai trò, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên, nhất là vai trò, trách nhiệm nêu gương của chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy ở đơn vị cơ sở trong nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Ba là, phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan chức năng trong tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Bốn là, phát huy vai trò, trách nhiệm của các tổ chức quần chúng, hội đồng quân nhân, cấp ủy, chính quyền địa phương và gia đình người thân trong nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

4.2. ĐỔI MỚI NỘI DUNG VÀ VẬN DỤNG LINH HOẠT CÁC HÌNH THỨC, PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC PHÁP LUẬT, KỶ LUẬT CHO HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1

4.2.1. Đổi mới nội dung giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Trước hết, nội dung giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 cần thực hiện thống nhất theo chương trình, nội dung giáo dục chính trị, pháp luật, kỷ luật cho từng đối tượng hạ sĩ quan, binh sĩ hàng năm do Hội đồng Phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị đã xác định. Đổi mới nội dung giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 phải đảm bảo tính toàn diện, song phải có trọng tâm, trọng điểm, phải bám sát nhiệm vụ của đơn vị, đặc điểm đối tượng hạ sĩ quan, binh sĩ, phù hợp với sự vận động, biến đổi của thực tiễn. Đổi mới nội dung giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 phải bảo đảm tính lôgic, hệ thống, tuần tự gắn với đặc điểm nhận thức của từng đối tượng hạ sĩ quan, binh sĩ năm thứ nhất, năm thứ hai, năm thứ ba. Nội dung giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 cần tập trung vào những vấn đề trọng tâm, trọng điểm. Đổi mới nội dung giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 theo hướng kết hợp lồng ghép với giáo dục chính trị, đạo đức, truyền thống của dân tộc, Quân đội và Quân khu và từng cơ quan, đơn vị; các nội dung huấn luyện khác.

4.2.2. Vận dụng linh hoạt các hình thức, phương pháp giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Một là, vận dụng linh hoạt các hình thức giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay cần vận dụng linh hoạt các hình thức giáo dục pháp luật, kỷ luật cụ thể sau: *Thứ nhất*, thông qua thực hiện giáo dục chính trị hàng năm; *Thứ hai*, thông qua thực hiện Ngày pháp luật, Ngày chính trị, văn hóa tinh thần ở đơn vị; *Thứ ba*, thông qua duy trì và phát huy hiệu quả các mô hình “Tổ tư vấn tâm lý, pháp lý”, “Chuyện tốt ở đại đội”, “Tổ 3 người cùng tiến”, “Mỗi tuần một điều luật”, phong trào “Thanh niên tự quản”; *Thứ tư*, thông qua khai thác, sử dụng hệ thống thiết chế văn hóa như phòng Hồ Chí Minh, tủ sách pháp luật, các phương tiện truyền thanh nội bộ, hình thức sân khấu hóa; *Thứ năm*, thông qua thực hiện công tác dân vận, giao lưu kết nghĩa.

Hai là, vận dụng linh hoạt các phương pháp giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Vận dụng linh hoạt, sáng tạo các phương pháp tuyên truyền, giải thích pháp luật, kỷ luật; các phương pháp giảng dạy (thuyết trình, vấn đáp, trực quan, thảo luận nhóm, luyện tập, thực hành...) để phổ biến các văn bản pháp luật, kỷ luật, nội dung quy định mới cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; phương pháp thông tin pháp luật, kỷ luật; các phương pháp nói chuyện, trao đổi, tư vấn tâm lý để tuyên truyền, giáo dục pháp

luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; phương pháp nêu gương trong quá trình giáo dục pháp luật, kỷ luật cho từng đối tượng hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; phương pháp xử lý tình huống trong giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; phương pháp lấy tập thể để rèn cá nhân trong giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

4.3. XÂY DỰNG VÀ PHÁT HUY VAI TRÒ TÍCH CỰC CỦA MÔI TRƯỜNG VĂN HÓA KỶ LUẬT TRONG NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1

4.3.1. Xây dựng và phát huy vai trò tích cực của hệ giá trị văn hóa kỷ luật trong nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Các cơ quan, đơn vị của Quân khu 1 cần tích cực nghiên cứu, cụ thể hóa pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội thành hệ giá trị văn hóa kỷ luật phù hợp với đặc thù môi trường rèn luyện trong quân đội gắn với thực tiễn đơn vị, đặc điểm của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu. Thường xuyên khơi dậy, lan tỏa, củng cố vị thế, vai trò của hệ giá trị văn hóa kỷ luật, làm cho hệ giá trị này thấm sâu trong các hoạt động của đơn vị, của mọi quân nhân, trong đó có hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 để nâng cao ý thức kỷ luật của họ.

4.3.2. Xây dựng và phát huy vai trò các mối quan hệ văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Một là, xây dựng và phát huy vai trò của mối quan hệ văn hóa kỷ luật giữa lãnh đạo, chỉ đạo và chịu sự lãnh đạo, chỉ đạo.

Hai là, xây dựng và phát huy vai trò của mối quan hệ văn hóa kỷ luật giữa cán bộ với hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Đây là mối quan hệ văn hóa kỷ luật giữa cấp trên với cấp dưới, giữa chỉ huy và phục tùng sự chỉ huy.

Ba là, xây dựng và phát huy vai trò mối quan hệ văn hóa kỷ luật giữa hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 với nhau.

4.3.3. Thường xuyên thực hiện tốt hoạt động quản lý, duy trì kỷ luật trong đơn vị nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Các cơ quan, đơn vị của Quân khu 1 cần xây dựng hoàn thiện và ban hành thực hiện các quy chế, quy định về các chế độ, nền nếp thực hiện chính quy, quản lý, rèn luyện kỷ luật. Duy trì đơn vị, mọi quân nhân, trong đó có hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 thực hiện nghiêm các chế độ, nền nếp thực hiện chính quy theo điều lệnh quản lý bộ đội, các chế độ quy định trong ngày, trong tuần, trong tháng. Tăng cường quản lý chặt chẽ các mối quan hệ xã hội của từng hạ sĩ quan, binh sĩ với các tổ chức, cá nhân trong đơn vị và bên ngoài xã hội nhằm kịp thời phát hiện, ngăn chặn, giải quyết từ sớm, từ xa những quan hệ không lành mạnh dễ dẫn đến vi phạm pháp luật, kỷ luật.

4.3.4. Xây dựng và phát huy vai trò các thiết chế văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Xây dựng và phát huy vai trò của các thiết chế văn hóa kỷ luật xã hội nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Xây dựng hệ thống thiết chế tổ chức lãnh đạo cần tập trung xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng các cấp, trực tiếp là đảng ủy trung đoàn, đảng ủy tiểu đoàn, chi ủy, chi bộ đại đội ở đơn vị cơ sở của Quân khu 1 đạt trong sạch vững mạnh, có năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu cao, hoạt động đúng nguyên tắc, chức năng, nhiệm vụ. Xây dựng các tổ chức chỉ huy các cấp ở Quân khu 1, trực tiếp là chỉ huy trung đoàn, tiểu đoàn, đại đội vững mạnh toàn diện, có năng lực chỉ huy, quản lý, rèn luyện đơn vị, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Xây dựng các cơ quan chức năng các cấp ở Quân khu 1 vững mạnh toàn diện, có khả năng tham mưu, đề xuất, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị thực hiện tốt mọi nhiệm vụ. Thường xuyên quan tâm xây dựng các tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội đồng quân nhân ở các cơ quan, đơn vị của Quân khu 1 vững mạnh, hoạt động hiệu quả, tích cực tham gia nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu. Xây dựng đồng bộ và phát huy vai trò của các thiết chế văn hóa pháp luật về cơ sở vật chất nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

4.4. PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC, TỰ GIÁC CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở QUÂN KHU 1 TRONG TỰ GIÁO DỤC, RÈN LUYỆN NÂNG CAO Ý THỨC KỶ LUẬT

4.4.1. Xây dựng động cơ, thái độ đúng đắn, trách nhiệm cao cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật

Đây là nội dung, biện pháp quan trọng, tạo cơ sở chuyển biến về hành vi tích cực, chủ động của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong quá trình tự nâng cao ý thức kỷ luật của họ. Theo đó, cần giáo dục cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 nhận thức rõ yêu cầu tích cực, chủ động tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật của mình là thể hiện ý thức chính trị đối với Quân đội, Quân khu và để hoàn thiện bản thân. Thường xuyên xây dựng cho hạ sĩ quan, binh sĩ có ý chí, có hoài bão, lý tưởng và khát vọng vươn lên, khẳng định mình. Các cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy, cơ quan chức năng các cấp ở Quân khu 1, cần làm tốt việc thông tin, định hướng kịp thời, chính xác và chính thống những vấn đề pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, nhất là những vấn đề nóng thường xuyên tác động đến hạ sĩ quan, binh sĩ để họ chủ động tìm hiểu, nghiên cứu. Mỗi hạ sĩ quan, binh sĩ cần nhận thức

sâu sắc vai trò, sự cần thiết phải tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật; xây dựng động cơ, thái độ đúng đắn trong tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật hiện nay.

4.4.2. Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong xây dựng kế hoạch, nội dung, hình thức, phương pháp tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật

Mỗi hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 phải tích cực, chủ động, sáng tạo trong quá trình xây dựng cho mình kế hoạch, nội dung, hình thức, phương pháp tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật một cách khoa học, lôgic, phù hợp với đặc điểm nhiệm vụ đơn vị, chức trách, nhiệm vụ được giao. Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong xác định, lựa chọn hình thức, biện pháp tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật. Cấp ủy, chỉ huy các cấp, trực tiếp là cấp ủy, người chỉ huy, chính trị viên ở đơn vị cấp phân đội ở Quân khu 1, cần thường xuyên quan tâm, định hướng, giúp đỡ hạ sĩ quan, binh sĩ trong lập kế hoạch với mục tiêu, nội dung, hình thức, biện pháp tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật khoa học, phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ của đơn vị và chức trách, nhiệm vụ được giao. Tăng cường bồi dưỡng phương pháp tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

4.4.3. Kết hợp chặt chẽ giữa động viên, khuyến khích với tăng cường kiểm tra, quản lý chặt chẽ quá trình tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1

Hoàn thiện cơ chế phối hợp và các điều kiện đảm bảo nhằm khơi dậy tính tích cực, khả năng sáng tạo của hạ sĩ quan, binh sĩ trong tự giáo dục, rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật. Hoàn thiện cơ chế phối hợp giữa các chủ thể để phát huy tính tích cực, tự giác, khả năng sáng tạo của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật toàn diện, chặt chẽ, khoa học, phù hợp và thiết thực đối với quá trình phát huy tính tích cực, năng động, sáng tạo của hạ sĩ quan, binh sĩ trong tự giáo dục, tự rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật. Tạo dựng phong trào thi đua tự giáo dục, rèn luyện sôi nổi, rộng khắp, thu hút đông đảo hạ sĩ quan, binh sĩ tự nguyện tham gia một cách có trách nhiệm cao nhất; bảo đảm các điều kiện thuận lợi về thời gian cần thiết cũng như quan tâm thỏa đáng, đáp ứng đầy đủ lợi ích vật chất và tinh thần cho hạ sĩ quan, binh sĩ trong quá trình tự giáo dục, rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật.

Kết luận chương 4

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay là vấn đề cấp thiết, phải được thực hiện với nhiều giải pháp mang tính đồng bộ. Trong đó cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp: Nâng cao nhận thức và phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay; đổi mới nội dung và vận dụng linh hoạt các hình thức, phương pháp giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; xây dựng và phát huy vai trò tích cực của môi trường văn hóa kỷ luật ở đơn vị; phát huy tính tích cực, tự giác của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong tự giáo dục, rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật. Các giải pháp cơ bản nêu trên có vị trí, vai trò khác nhau đối với quá trình nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Vì vậy, trong thực tiễn nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ hiện nay cần vận dụng linh hoạt, sáng tạo, gắn với đặc điểm của hạ sĩ quan, binh sĩ và tình hình thực tiễn của từng cơ quan, đơn vị ở Quân khu 1. Cần tránh tuyệt đối hóa, hoặc coi nhẹ bất cứ giải pháp nào trong thực tiễn nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay.

KẾT LUẬN

Trong những năm qua, ý thức kỷ luật đã được sự quan tâm nghiên cứu của nhiều nhà khoa học với nhiều góc độ tiếp cận. Tùy theo cách tiếp cận, các nhà khoa học đi sâu nghiên cứu, luận giải và làm rõ nhiều khía cạnh liên quan tới ý thức kỷ luật gắn với từng lớp khách thể với những nội dung cụ thể. Các công trình khoa học có liên quan đến đề tài đã làm rõ một số vấn đề lý luận, thực trạng và giải pháp liên quan đến nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 với nhiều cách tiếp cận nghiên cứu từ các góc độ khác nhau. Tuy nhiên, cho đến nay chưa có công trình khoa học nào đi sâu nghiên cứu một cách cơ bản, có hệ thống, chuyên sâu dưới góc độ triết học vấn đề “Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay”. Chính vì vậy, việc lựa chọn hướng nghiên cứu của tác giả về đề tài luận án “Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay” là hoàn toàn mới, không trùng lặp với các công trình khoa học đã được công bố.

Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là sự phản ánh thực tiễn kỷ luật quân sự ở Quân khu, được biểu hiện ở nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành của hạ sĩ quan, binh sĩ đối với Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, điều lệnh, điều lệ, chế độ, quy định của Quân đội, chỉ thị, mệnh lệnh của người chỉ huy, điều lệ của các tổ chức trong Quân khu trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao và sinh hoạt đời thường. Ý thức kỷ luật hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 được cấu thành bởi các yếu tố như: nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật. Các yếu tố này có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, là cơ sở, tiền đề cho nhau, tạo nên tính hoàn chỉnh của ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 là quá trình tương tác hợp quy luật giữa các chủ thể tác động vào nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật, qua đó làm cho ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ngày càng chuyển biến theo hướng cao hơn, góp phần phát triển nhân cách của hạ sĩ quan, binh sĩ sống và việc theo Hiến pháp, pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Đây là quá trình được diễn ra có mục đích; dưới sự tương tác của các chủ thể tác động và chủ thể tự nâng cao; có sự tham gia của nhiều tổ chức, lực lượng; được thực hiện với những nội dung cụ thể; được tiến hành thông qua những hình thức, biện pháp đa dạng, phong phú.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chịu sự quy định bởi nhiều nhân tố, trong đó, cơ bản nhất là chịu sự quy định bởi nhận thức, trách

nhiệm của các chủ thể; nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ; môi trường văn hóa kỷ luật ở đơn vị; nhân tố chủ quan của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1. Mỗi nhân tố có vị trí, vai trò, nội dung quy định khác nhau đến nâng cao ý thức, kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong những năm qua có nhiều chuyển biến tiến bộ, góp phần ngăn ngừa, giảm thiểu tình trạng hạ sĩ quan, binh sĩ vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Tuy nhiên, ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 vẫn còn những hạn chế, dẫn đến nhận thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 chưa sâu sắc; tình cảm, niềm tin kỷ luật còn hời hợt, mờ nhạt; ý chí chấp hành kỷ luật chưa thật sự vững chắc, có biểu hiện cơ hội, cầm chừng, hành vi chấp hành kỷ luật của một số hạ sĩ quan, binh sĩ chưa đúng mực... Hạn chế về ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay với những biểu hiện trên là do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan dẫn tới.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay đòi hỏi phải giải quyết một số vấn đề đang đặt ra như: vấn đề về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; vấn đề về nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; vấn đề về xây dựng và phát huy vai trò của môi trường văn hóa kỷ luật nhằm nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; vấn đề về phát huy tính tự giác trong tự giáo dục, tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1.

Nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản như: Nâng cao nhận thức và phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể đối với nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; đổi mới nội dung và vận dụng linh hoạt các hình thức, phương pháp giáo dục pháp luật, kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1; xây dựng và phát huy vai trò tích cực của môi trường văn hóa kỷ luật ở đơn vị; phát huy tính tích cực, tự giác của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong tự giáo dục, rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật. Các giải pháp có vị trí, vai trò khác nhau trong quá trình nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 hiện nay. Vì vậy, trong quá trình nâng cao ý thức kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ ở Quân khu 1 trong thực tiễn cần vận dụng linh hoạt, sáng tạo, gắn với đặc điểm của hạ sĩ quan, binh sĩ và tình hình thực tiễn của từng cơ quan, đơn vị ở Quân khu.